

מסורת הש"ס

החולץ ליבמתו

פרק רביעי יבמות

מה.

עין משפט
גדר מצוה

קח א מיי פ"ד מהלכות
אישות ה' טו סנה
עשין מה טו"ש"ע א"ה"ע
סיוע מן סוף ח'
קו ב טו"ש"ע א"ה"ע פ"ד
ספ"ה וספ"ח וי'
קו ג מיי פ"ח מהלכות
אישות ב"ה הלכה ב
טו"ש"ע א"ה"ע סיוע ו ספ"ח
ח:

תוספות ושנים

דקאמרי אכל עובד כוכבים
ועבד ללא תפסי כהו קדושין
הולד ממזר וי"ל לר"ש
הימני וגם ל"י עקיבא
היה תלמי צה"ל אכל לרבי
יהושע לא אמרין הא
תלמי צה"ל וכן מפוסד
קדושין (דף טו: ע"ש)
מורה מה"מ: מ"תיבי
עובד כוכבים ועבד וכו' ר'
[שמעון] בן יהודה אמר אין
ממזר אלא ממי שאיסורו
איסור ערוה וענוש (מיתה)
[כתב] (ב) וכמו האי קאמר
ממזר אלא מחייבי כריתות
ספר עובד כוכבים ועבד
הוא וכו' הולד כשר דהיי
משמע דפליגי א"ת"ק דלעיל
מיייה כמו ק"ש לנו לומר
לרבי שמעון הימני: וזו
גלי או נסבי בת מיק.
וא"ת ומה מושל לו זה
הוא אמרין (מבנות כד.)
שלאמרי אל כהן א"ת נאמן
היה להשווא אשה וע"ק
אמרי א"ת נאמן להשווא
אשה הא אמרין (קדושין)
ע"ב: כל המשפחות בחזקת
כשרות הן עומדות וי"ל
דהאס מיייר להשווא אשה
מיוחסת מ"ד אמהות (עי'
קדושין ע"ג) חיה א"ת
ק"ד לא מ"ל ליהוי
גט כהן דחיישין ליה
משום גלות וכו' פסולה
מסקת היא דתלמי צה"ל הוא
ועת חלל פסולה לכהונה.
ע"מ דהאס מיייר בדנפק
עליה ק"ל דין גרופה
ולכי אמרי' דאינו נאמן
להשווא אשה ולכי קאמר
ז"ל איטמר דלג ליפוק
עליה ק"ל דוחק ח"ל'
מורי לנפול עימא דהא
דקאמרי א"ת נאמן להשווא
אשה ר"ל א"ת ישראלית
א"ת להשא כהו לישראל
א"ת בדנפק עליה ק"ל
דממרות א"ת וכל לומר

(א) נראה דל"ל וכמו האי
דקאמרי שמעון הימני דאין
ממזר אלא ממי חייבין עליו
כרת שדי שמי וכו'.

תוס' חד מקמאי

ואם נשא כהן בת עבד
ועובד כוכבים הבא על
בת ישראל מוציאין אותה
מייד אבל בני נישא
להנהגה לכתחלה שלא
ההורו כשרות לנישא
לפסולין לכהונה וחציו
עבד וחציו בן חורין
שבא על בת ישראל
הולד פגום לכהונה שהיא
עצמה מתחללת ואפי'
שיש אלמנות וגירושין
בה מצד ההוריות אין
לה אלמנות וגירושין מצד

חייבי לאוין דתפסי כהו קדושין. דנפקא לן צפרק כילד (לעיל דף ק"ג.)
מכי תהיין לאיש שמי נשים וגו' (ס). ועבד ועובד כוכבים לאו בני קדושין
נייהו דכתיב (בראשית כ"ב) שבו לכם פה עם החמור' עם הדומה לחמור
ועובד כוכבים נמי לימיה בכלל קדושין דכתיב (דברים י) צ' אומות לא

תמתקן כס לא יהא לך כהן חיתון
ובשאר אומות כתיב (שם כ"א) ואחר כך
תבא מכלל דמעיקרא לית בה היהיה
ומהני קראי נפקא לן בקדושין (דף
ס:) דלא תפסי קדושין בעובדת
כוכבים ועובד כוכבים נמי מלי למילף
מייניהו הלך אין ביאתו ביאה לשם
קדושין ומילא לחייבי כריתות. ובשאלמות
דרב אחאי (ס) מפיק מהא והיא בעולת
צעל (בראשית ס) ודרשין בסנהדרין
(דף טו:) בעולת צעל יש להם נכנסה
לחופה ולא נבעלה חקן לזו ועל שכן
לדאוסה לית להו וביאה לשם קדושין
נמי לית להו דליתקוש הוית להדדי:
אין ממזר וכו'. והא האי מנא כשמעון
הימני סבירא ליה וקמני בעובד
כוכבים ועבד דאין ממזר: אף על גב
דקאמר רבי. צפרק ר"ג אין ביאה
אחר חליה דלא חקן לזו ועל א"ת
זו אינה נרכיה הימנו גט וקאמרי

אין הדברים הללו אמורים דביאה אחר
חליה לא תפסקה אלא לדברי ר"ע כו'
ככל לדידה לא סבירא ליה אפילו הכי
בעובד כוכבים ועבד מודים: די
א"ת א"ת דימי כו' משום רבינו. רבי:
צווימא ס' ארמון. לאנפוקי: אלא
אמר רב יוסף רבי יהא. לא תתשוב
גברי דהאי משום רבותא דרביס לא
תפסיל ליה דהא נמי רביס אכשרי
אלא משום היא דר' איכא למיפסליה

לכלכה כמזו: והאמר רבי יהושע בן
נוי. לעיל הולד כשר: זו שאיסורה
שזה ככל. עובד כוכבים אסור בין
כהנהגת בין צויה בין צישראלית:
שנה פגום. כנה פגום לאו דוקא
דהא פשיטא ב' העובדת כוכבים לאו
כהן הוא ואי משום דלא ישא כהנת
בין דמותר צישראלית מותר נמי
כהנת שאין קדושה צניס דלפילו
כשרות מותרות לפסולת דקיימא לן
(קדושין דף ע"ג.) לא הוחרו כשרות
מלינשא לפסולת אלא משום כהנת נקט
דאס תלד בת פסולה לכהונה: פסלה.
אפי' מתרומה דכי נשא וכו' מלהנשא
לכהן: שפסולה. כהנת מתרומת אביה
וליה ישראלית כגון שנישאו לכהן
וילדו לו בניס וכשמתו צעליהו היו
אזכות בתרומה דשזיל צניסה ואס
צא עליה עובד כוכבים ועבד פסלה
מתרומה וכו' מכהונה: מי שיש לו
אלמנות וגירושין כה. כגון א' ישראלית
הוא דכי מת חזרע אין לה ושנה אל
צית אביה וגו' (ויקרא כג): יאלו
עובד כוכבים ועבד שאין לו אלמנות
וגירושין כה. שאין קדושין מופסין:
א"ל אבי. לרבי יוסף: מאי חוסי דסמכס
אדרב דימי. דאמר משמיה דרבי
הולד ממזר סמוך אדרבין דמכשר ליה
משמיה דרבי: דהוא דאסא. בן עובד

כוכבים מישראלית: אמרי אינשי גמלא צמדי אקבא רקדי.
מדי. יבא וירקד לפנינו כלומר אהא שהתרת דבר חידוש האמת דברין וכן לו צמך: לא הוה אויל מקמיה. אומת בן העובד כוכבים דקא א"ל הב לי
צרתך: זיל איטמר. לך בנמקוס שלא יכירוך ושא בת ישראל שאילו יכירוך לא יתנוה לך. אלמא לא ממזר הוא מדאכשר ליה בת ישראל שהרי ממזר
מוחרה על הכשרה: צם מיעין. בת ישראל מן העובד כוכבים הכשרה כמותך אכל ממזרת ושפחה לא תשא. אלמא כשר הוא: גלי. לא לגלות
בנמקוס שלא יכירוך ויתנו לך בת ישראל כשרה: צני צי מייסי. מקוס: מרא דשמעסא. דלאמר עובד כוכבים ועבד אכל בת ישראל צמ כשר:
מגמל גדול מרקד בתוך קב קטן צד' רגלי צמלכות מדי. וגזומא: הא קבא והא גמלא והא

גמל גדול מרקד בתוך קב קטן צד' רגלי צמלכות מדי. וגזומא: הא קבא והא גמלא והא
מדי. יבא וירקד לפנינו כלומר אהא שהתרת דבר חידוש האמת דברין וכן לו צמך: לא הוה אויל מקמיה. אומת בן העובד כוכבים דקא א"ל הב לי
צרתך: זיל איטמר. לך בנמקוס שלא יכירוך ושא בת ישראל שאילו יכירוך לא יתנוה לך. אלמא לא ממזר הוא מדאכשר ליה בת ישראל שהרי ממזר
מוחרה על הכשרה: צם מיעין. בת ישראל מן העובד כוכבים הכשרה כמותך אכל ממזרת ושפחה לא תשא. אלמא כשר הוא: גלי. לא לגלות
בנמקוס שלא יכירוך ויתנו לך בת ישראל כשרה: צני צי מייסי. מקוס: מרא דשמעסא. דלאמר עובד כוכבים ועבד אכל בת ישראל צמ כשר:

כוכבים מישראלית: אמרי אינשי גמלא צמדי אקבא רקדי.
מדי. יבא וירקד לפנינו כלומר אהא שהתרת דבר חידוש האמת דברין וכן לו צמך: לא הוה אויל מקמיה. אומת בן העובד כוכבים דקא א"ל הב לי
צרתך: זיל איטמר. לך בנמקוס שלא יכירוך ושא בת ישראל שאילו יכירוך לא יתנוה לך. אלמא לא ממזר הוא מדאכשר ליה בת ישראל שהרי ממזר
מוחרה על הכשרה: צם מיעין. בת ישראל מן העובד כוכבים הכשרה כמותך אכל ממזרת ושפחה לא תשא. אלמא כשר הוא: גלי. לא לגלות
בנמקוס שלא יכירוך ויתנו לך בת ישראל כשרה: צני צי מייסי. מקוס: מרא דשמעסא. דלאמר עובד כוכבים ועבד אכל בת ישראל צמ כשר:

(א) לעיל טו: לקמן ע"ג.
קדושין ע"ג. (ב) לקמן ע"ג.
(ג) לקמן ע"ג. (ד) ר"ב לוי:
(ה) לעיל כה. קדושין ע"ג.
(ו) לקמן ע"ג. (ז) ע"ש. (ח) לעיל
טו: מד: גדה ס"ט.
(ט) לקמן ס"ה: טוטה טו:
קדושין ע"ה: (ט) נשנת לז:
קדושין ע"ג. (י) ע"ש מוס'
לקמן מו. ד"ה כמותק
מוס' פסחים ג': ד"ה
ואלא, (י) דברים א"ל,
(י) לקמן ס"ג. (י) ע"ש
ישלח סימן כה, (י) ע"ש
היטב לקמן ס"ה: כש"י
ד"ה עבד, (י) מורה
רש"י, (י) ע"ש בן הכות.
רש"י, (י) ע"ש מוס'
ע"ש. ד"ה עובד כוכבים.

תורה אור השלם
1. ובת כהן כי תהיה
אלמנה וגרושה וזו עין
לה ושבח אל בית אביה
בנעריה מלחם אביה
תאכל וכל דר לא יאכל
בה: וירקא כב יג

גליון הש"ס

גמ' ה"ג בין שנבעלה
פסלה. עין לקמן טו ע"א
מדיה רבי יוחנן אמר
כשרה: שם דאמר רבי
יוחנן משום ר"ש מין
לעובד כוכבים וכו'. לקמן
ס"ה ע"ב וביטוה דף כ'
ע"ב ופקדוין דף ע"ב ע"ב
א"ת משום רבי שמעל:

הגהות הב"ח

(א) בני דלאמר ר' יוחנן
משום ר' שמעון. ניב עין
בדף ס"ה ע"ב דמשמע
מלנייה הסופות דרביס
רבי שמעל ע"ש ד"ה
נמאן כ"ה: (ב) שם ולא
קדא א"ל הא היה עשה וכו'
(ג) תיב' ד"ה עשה וכו'
דהו מייניה ממזר לא
תפסי בהו קדושין וי"ל
דממזרי:

הגהות מהר"ב
רנשבורג

[א] רש"י ר"ח מ"ש שו לו
כי כגון ישראלית הוא כו'
מלת ישראלית נמקט וכו'
ישאל:

מוסף רש"י

עובד כוכבים ועבד
הבא על בת ישראל
הולד כשר. דנמא אמה
שעני ליה (בבברות ח).
מי שיש לו אלמנות
וגירושין בה. הוא דכי
אין לו זע ממנו ושנה
אל אביה מלת
אביה תיבא. דלא פסלה
בניאמו. יצאו עובד
כוכבים ועבד שאין
להם אלמנות וגירושין
בה. שאל תפסו לו זה
קדושין וכשמת אין עס
אלמנות עליה (טוטה כו:
ובע"ז לקמן סח: וקדושין
עה).